

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional
pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova**

În temeiul art. 13, alin. (2) din Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 108-109, art. 834), cu modificările ulterioare, art. 49 din Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 și art. 5, alin. (1) litera j) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Schema de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova (se anexează).
2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
Ministrul dezvoltării
economice și Digitalizării**

Dumitru ALAIBA

Ministrul finanțelor

Victoria BELOUS

Schemă de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezenta procedură instituie o schemă de ajutor de stat regional pentru investiții în vederea sprijinirii întreprinderilor ce activează în zonele economice libere din Republica Moldova.
2. Prezenta schemă este elaborată în conformitate cu următoarele acte normative:
 - 1) Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere, cu modificările și completările ulterioare;
 - 2) Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, cu modificările și completările ulterioare;
 - 3) Codul vamal nr. 95/2021, cu modificările și completările ulterioare;
 - 4) Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare.
 - 5) Hotărârea nr. HCC nr. 02/2020 din 15.10.2020 și publicat în Monitorul Oficial nr. 13-20 din 22.01.2021.
3. În sensul prezentei scheme, următorii termeni se folosesc cu următoarele înțelesuri:
 - 1) furnizor al ajutorului de stat regional este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
 - 2) administratori ai schemei de ajutor de stat sunt Administrațiile zonelor economice libere;
 - 3) zonele economice libere din Republica Moldova sunt părți ale teritoriului vamal al Republicii Moldova, separate din punct de vedere economic, strict delimitate pe tot perimetrul lor, în care pentru investitorii autohtoni și străini sunt permise, în regim preferențial, genuri ale activității de întreprinzător, în condițiile legii.
 - 4) beneficiar al ajutorului de stat regional este orice întreprindere care îndeplinește condițiile stipulate la pct. 7 din prezenta schemă de ajutor de stat;
 - 5) contract încheiat cu Administrația zonei economice libere este documentul juridic încheiat ca urmare a acordului de voință realizat între rezidentul zonei libere și Administrația acesteia prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturile juridice dintre acestea, inclusiv drepturile și obligațiile părților;
 - 6) întreprinderea este orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul juridic, de modul de finanțare sau de existența unui scop lucrativ;
 - 7) activitate economică reprezintă orice activitate care constă în furnizarea de bunuri, servicii și lucrări pe o piață;
 - 8) investiție într-o zonă economică liberă reprezintă o investiție în active/imobilizări corporale și necorporale realizată într-o zonă economică liberă din Republica Moldova în condițiile stabilite de prezenta schemă;

- 9) cheltuieli eligibile reprezintă valoarea cheltuielilor realizate cu achiziționarea activelor corporale și necorporale pentru realizarea unei investiții într-o zonă economică liberă din Republica Moldova. Cheltuielile eligibile se susțin prin documente justificative clare, specifice și contemporane cu faptele;
- 10) active/imobilizările corporale reprezintă mijloace fixe: clădiri rezidențiale și nerezidențiale, construcții ingineresti (speciale), instalații de transmisie, mașini, utilaje, mijloace de transport și alte mijloace fixe; terenuri; resurse minerale; active biologice imobilizate, așa cum sunt acestea enumerate în Ordinul nr.118 din 06.08.2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate //Monitorul Oficial 177-181/1224, 16.08.2013.
- 11) active/imobilizările necorporale reprezintă invenții, mărci, licențe, know-how-uri, francize, programe informatice, desene și modele industriale, website-uri, drepturi de utilizare a imobilizărilor corporale primite sub formă de aport la capitalul social, alte imobilizări necorporale, așa cum sunt acestea enumerate în Ordinul nr.118 din 06.08.2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate //Monitorul Oficial 177-181/1224, 16.08.2013.
- 12) intensitatea ajutorului înseamnă valoarea brută a ajutorului exprimată ca procent din costurile eligibile, înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe;
- 13) proiect mare de investiții reprezintă o investiție cu costuri eligibile mai mari de 50 de milioane de euro, calculată la data acordării ajutorului;
- 14) proiect unic de investiții reprezintă orice investiție inițială care vizează aceeași activitate sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un interval de 3 ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică este considerată ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții;
- 15) valoarea ajustată a ajutorului de stat reprezintă valoarea maximă permisă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții și este calculată conform formulei:
Valoarea maximă a ajutoarelor = $R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$, unde:
- R este intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona respectivă,;
 - A este partea din costurile eligibile în valoare de 50 de milioane de euro;
 - B este partea din costurile eligibile cuprinsă între 50 de milioane de euro și 100 milioane de euro,
 - C este partea din costurile eligibile de peste 100 milioane de euro.
- 16) IMM este o întreprindere mică sau mijlocie definită conform prevederilor legale specifice;
- 17) întreprindere aflată în dificultate este o întreprindere care fără intervenția statului, aceasta va fi obligată, aproape sigur, să își înceteze activitatea în termen scurt sau mediu. O întreprindere este considerată a fi în dificultate dacă este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:
- a) în cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată [altă decât un IMM care există de cel puțin 3 ani], atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a

dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei definiții, „societate cu răspundere limitată” se referă în special la tipurile de societăți comerciale menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului, iar „capital social” include, dacă este cazul, orice capital suplimentar;

- b) în cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății [alta decât un IMM care există de cel puțin trei ani], atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul acestei definiții, „o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății” se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE.;
 - c) atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în Legea insolvențabilității nr. 149/2012 pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi;
 - d) atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare.
 - e) în cazul unei întreprinderi care nu este un IMM, atunci când, în ultimii doi ani:
 - e.1) raportul datoriei/capitaluri proprii al întreprinderii este mai mare de 7,5; și
 - e.2) capacitatea de acoperire a dobânzilor calculată pe baza EBITDA se situează sub 1,0.
- 18) acordarea ajutorului înseamnă semnarea actului adițional la contractul cu Administrația zonei economice libere prevăzut la subpct. 11.4.;
- 19) plata ajutorului înseamnă transferul efectiv al avantajului reprezentat de scutirea la plata impozitului pe venit către beneficiar.
- 20) data acordării ajutorului de stat este reprezentat de momentul intrării în vigoare a actului adițional la contractul cu Administrația zonei economice libere prevăzut la subpct. 11.4.);
- 21) data plății ajutorului de stat este reprezentat de momentul transferului efectiv al avantajului reprezentat de scutirea la plata impozitului pe venit către beneficiar, respectiv fiecare dată la care obligația de plată a impozitului pe venit ar fi devenit exigibilă pentru beneficiar în absența aplicării prevederilor prezentei scheme;
- 22) producție agricolă primară înseamnă producția de produse ale solului și ale creșterii animalelor, enumerate în anexa I la Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, fără a se mai efectua o altă operațiune de modificare a naturii produselor respective;
- 23) produse agricole înseamnă produsele enumerate în anexa I la tratat, cu excepția produselor obținute din pescuit și din acvacultură enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1.379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013;
- 24) comercializarea produselor agricole înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere

pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzătorii sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de către un producător primar către consumatori finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități;

- 25) prelucrarea produselor agricole înseamnă orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațiile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare;
- 26) producția primară de produse pescărești și de acvacultură înseamnă toate operațiunile legate de pescuitul, creșterea sau cultivarea organismelor acvatice, precum și activitățile desfășurate în ferme sau la bord necesare pentru pregătirea unui animal sau a unei plante pentru prima vânzare, inclusiv tranșarea, filetarea sau congelarea, și prima vânzare către revânzătorii sau prelucrători;
- 27) produse pescărești și de acvacultură înseamnă produsele definite la articolul 5 literele (a) și (b) din Regulamentul (UE) nr. 1379/2013;
- 28) prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură înseamnă toate operațiunile, inclusiv manipularea, tratarea și transformarea, efectuate după momentul debarcării – sau al recoltării, în cazul acvaculturii – care au ca rezultat un produs prelucrat, precum și distribuția acestuia.

Capitolul II. Domeniul de aplicare și condiții generale

4. Ajutorul de stat se acordă în cadrul prezentei scheme pentru realizarea obiectivelor dezvoltării regionale în Republica Moldova, prin sprijinirea întreprinderilor ce operează în zonele economice libere.

5.

5.1. Prezenta schemă se aplică întreprinderilor care activează și au realizat investiții în zonele economice libere din Republica Moldova.

5.2. Se poate acorda ajutor de stat în baza prezentei scheme întreprinderilor care desfășoară activități de natura celor stabilite la art. 6, alin. (10) din Legea nr. 440/2001, cu respectarea prevederilor subpct. 5.3.

5.3. Nu se acordă ajutor de stat pentru activitățile realizate de întreprinderile care își desfășoară activitatea în următoarele sectoare și/sau care vizează următoarele activități:

- 1) domeniul producției primare de produse pescărești și de acvacultură;
- 2) sectorul prelucrării și comercializării produselor pescărești și de acvacultură, în cazul în care cuantumul ajutoarelor este stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse achiziționate sau introduse pe piață;
- 3) domeniul producției primare de produse agricole;
- 4) sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:

- a) atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;
 - b) atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari;
- 5) atunci când ajutoarele sunt condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate;
 - 6) activități legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
 - 7) sectorul siderurgic, sectorul lignitului și sectorul cărbunelui, în sectoarele construcțiilor navale, sectorul comunicațiilor în bandă largă;
 - 8) sectorul transporturilor și pentru infrastructurile conexe;
 - 9) sectorul producerii, stocării, transportului și distribuției de energie și pentru infrastructurile energetice.

5.4. Un solicitant care își desfășoară activitatea atât în sectoare/domenii eligibile, cât și în sectoare/domenii neeligibile, așa cum sunt menționate la subpct. 5.2 și 5.3, poate beneficia de finanțare pentru domeniile de activitate eligibile, cu condiția prezentării documentelor contabile care atestă separarea evidenței acestor activități sau o distincție între costuri, pentru a demonstra că activitățile desfășurate în sectoarele excluse nu beneficiază de ajutoarele regionale acordate în baza prezentei scheme de ajutor de stat.

5.5. Nu se acordă ajutor de stat întreprinderilor în dificultate.

Capitolul III. Bugetul și perioada de valabilitate a schemei

6.

6.1. Ajutorul de stat regional se acordă prin semnarea actelor adiționale prevăzute la subpct. 11.4 și în limita bugetului schemei.

6.2. Ajutorul de stat regional se plătește, conform prevederilor subpct. 10.1, de la data semnării actului adițional prevăzut la subpct. 11.4 și până la data de 1.07.2034;

6.3. Valoarea estimată totală a ajutorului de stat acordat în baza prezentei scheme (bugetul schemei) este de 2,0 miliarde de lei (aproximativ 100 milioane de euro);

6.4. Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de maxim 200.

Capitolul IV. Criteriile de eligibilitate

7. Pot beneficia de facilitățile prevăzute în prezenta schemă întreprinderile care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții la data acordării ajutorului de stat:

- 1) Au încheiat un contract cu Administrația zonelor economice libere până la data de 31.12.2023 și au semnat actul adițional prevăzut la subpct. 11.4 până la data de 31.12.2024.
- 2) Au realizat investiții și desfășoară activități economice în zonele economice libere din Republica Moldova.

- 3) Nu activează în sectoarele de activitate excluse, prevăzute la pct. 5.
- 4) Nu sunt întreprinderi în dificultate la momentul semnării actului adițional prevăzut la subpct. 11.4.
- 5) Nu fac obiectul unui ordin de recuperare în urma unei decizii anterioare a Consiliului Concurenței, privind declararea unui ajutor de stat ca fiind ilegal și incompatibil, sau, în cazul în care solicitantul a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta trebuie să fi fost deja executată și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă.
- 6) Au îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat.

8. Pentru stabilirea valorii intensității ajutorului de stat acordat fiecărui beneficiar, sunt eligibile costuri fără taxa pe valoare adăugată cu investițiile în active corporale și necorporale, localizate în zonele economice libere din Republica Moldova și înregistrate în evidențele întreprinderii în perioada 28.12.1995 – 1.07.2024.

Capitolul V. Calculul intensității

9.

9.1. Intensitatea ajutorului de stat pentru un beneficiar se calculează ca raport dintre valoarea ajutoarelor de stat acordate acestuia pentru activitatea derulată într-o zonă economică liberă din Republica Moldova, începând cu data de 28.12.1995, și valoarea cheltuielilor eligibile aferente fiecărei investiții realizate în zona economică liberă, stabilite conform pct. 8.

9.2. Intensitatea maximă a ajutorului de stat, calculată conform subpct. 9.1, nu va depăși pragul de 50%.

9.3. În cazul în care investiția, inclusiv cea considerată a face parte dintr-un proiect unic de investiții, este un proiect mare de investiții, valoarea totală a ajutoarelor pentru respectiva investiție sau pentru proiectul unic de investiții, după caz, nu depășește valoarea ajutorului ajustat pentru proiecte mari de investiții.

Capitolul VI. Modalitatea de acordare a ajutorului de stat

10.

10.1. Măsura de sprijin acordată în cadrul prezentei scheme constă în scutiri de plată a impozitului pe venit, în conformitate cu prevederile art. 49 din Codul Fiscal al Republicii Moldova.

10.2. Măsura de sprijin menționată la subpct. 10.1 se acordă în legătură cu investițiile realizate de către întreprinderi în zonele economice libere în condițiile prevăzute la pct. 8, sub forma unui ajutor de stat regional.

10.3. Echivalentul subvenției brute al ajutorului de stat în cazul măsurii prevăzute la subpct. 10.1 este egal cu valoarea impozitului pe venit exceptat de la plată.

10.4. Ajutorul de stat se acordă cu respectarea pragului maxim al intensității ajutorului de stat astfel cum este acesta stabilit la subpct. 9.3.

10.5. Valoarea maximă a ajutorului de stat acordat unui beneficiar nu va depăși cuantumul stabilit conform subpct. 11.4, alin. 6).

11.

11.1. După intrarea în vigoare a prezentei scheme de ajutor de stat, întreprinderile ce au realizat investiții în zonele economice libere din Republica Moldova solicită în scris furnizorului, conform procedurii prezentate de acesta pe pagina de web www.mded.gov.md, acordarea ajutorului de stat în baza prezentei scheme.

11.2. Solicitarea prevăzută la subpct. 11.1 poate fi transmisă furnizorului până la data de 31.12.2024.

11.3. Furnizorul analizează solicitarea prevăzută la subpct. 11.1 și înștiințează administratorii schemei asupra caracterului de eligibilitate al întreprinderilor solicitante.

11.4. În baza înștiințării prevăzute la subpct. 11.3, administratorii încheie, cu beneficiarii eligibili conform prevederilor prezentei scheme de ajutor de stat, un act adițional la contractul încheiat cu Administrația zonelor libere, prevăzut la pct. 7, alin. 1), în care se stabilește:

- 1) acordarea ajutorului de stat în condițiile prezentei scheme de ajutor de stat regional, fiind făcută trimitere expresă la aceasta;
- 2) instrumentul utilizat pentru acordarea ajutorului de stat, respectiv scutire de plată a impozitului pe venit, în conformitate cu prevederile art. 49 din Codul Fiscal al Republicii Moldova;
- 3) valoarea cheltuielilor eligibile, așa cum sunt acestea stabilite la pct. 8;
- 4) eventualul caracter de investiție mare, având în vedere și proiectul unic;
- 5) valoarea maximă a intensității ajutorului de stat, așa cum este aceasta stabilită la pct. 9;
- 6) cuantumul maxim al ajutorului de stat ce poate fi acordat beneficiarului, calculat prin raportarea intensității prevăzute la subpct. 11.4, alin. 5) la valoarea cheltuielilor eligibile stabilite conform subpct. 11.4, alin. 3);
- 7) perioada de plată a ajutorului de stat regional, limitată la perioada de valabilitate a schemei, a valorii intensității maxime a ajutorului de stat și a cuantumului maxim al ajutorului de stat;
- 8) obligația pentru beneficiar de a menține investiția ale cărei costuri au fost stabilite conform literei c), pentru o perioadă de cel puțin 5 ani sau de 3 ani, în cazul IMM, de la data semnării actului adițional prevăzut la subpct. 11.4;
- 9) obligația pentru beneficiar de revenire la obligația de plată a impozitului indicat la subpct. 11.4, alin. 2) la momentul atingerii valorii intensității maxime a ajutorului de stat sau a cuantumului maxim al ajutorului de stat;
- 10) obligația pentru beneficiar de rambursare a ajutorului de stat ce depășește valoarea intensității maxime a ajutorului de stat sau a cuantumului maxim al ajutorului de stat;
- 11) obligația pentru beneficiar de rambursare a ajutorului de stat primit în situația nerespectării obligației de la subpct. 11.4, alin. 8);

12) obligația păstrării pentru o perioadă de 10 ani a datelor și informațiilor privind ajutorul de stat acordat;

13) orice alte drepturi și obligații ce apar ca urmare a aplicării schemei de ajutor de stat.

11.5. Plata ajutorului de stat în baza schemei se realizează în legătură cu obligațiile fiscale aferente impozitului pe venit devenite exigibile după data încheierii actului adițional prevăzut la subpct. 11.4.

Capitolul VII. Cumulul ajutoarelor

12.

12.1. Ajutorul de stat acordat în baza prezentei scheme de ajutor de stat poate fi cumulat cu orice alt ajutor de stat sau de *minimis*, atât timp cât acestea din urmă vizează costuri eligibile identificabile diferite, cu excepția ajutorului de stat acordat în baza art. 49³ din Codul fiscal nr. 1163/1997.

12.2. Ajutorul de stat acordat în baza prezentei scheme de ajutor de stat poate fi cumulat cu orice alt ajutor de stat sau de *minimis*, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu duce la depășirea pragului maxim al intensității așa cum este aceasta stabilită la subpct. 9.3.

Capitolul VIII. Obligațiile furnizorului

13. Furnizorul de ajutor de stat are următoarele obligații:

- 1) Analizează solicitările beneficiarilor prevăzute la subpct. 11.1;
- 2) Înștiințează administratorii schemei de ajutor de stat asupra caracterului de eligibilitate al întreprinderilor solicitante;
- 3) Monitorizează permanent, conform prevederilor pct. 17, ajutoarele de stat acordate în vederea dispunerii măsurilor care se impun în cazul încălcării condițiilor impuse prin schema de ajutor de stat sau prin legislația națională aplicabilă;
- 4) Realizează verificări periodice pentru stabilirea modului de respectare a intensității și a valorii maxime admisibile a ajutorului și realizează rapoarte privind beneficiarii care mai pot primi ajutor de stat, beneficiarii care au atins pragul maxim al intensității sau al valorii ajutorului și beneficiarii care au depășit pragul maxim al intensității sau al valorii ajutorului;
- 5) Întreprinde demersurile necesare pentru stoparea măsurii de ajutor de stat la momentul atingerii valorii intensității maxime a ajutorului de stat sau a cuantumului maxim al ajutorului de stat și pentru recuperarea ajutorului de stat plătit ce depășește valoarea intensității maxime a ajutorului de stat sau a cuantumului maxim al ajutorului de stat, inclusiv a dobânzii aferente;
- 6) Întreprinde demersurile necesare pentru recuperarea integrală a ajutorului de stat plătit în situația nerespectării obligației prevăzute la pct. 16, alin. 1);
- 7) Păstrează evidențe detaliate privind ajutorul de stat acordat pe o durată de cel puțin 10 ani de la data acordării ultimului ajutor de stat în baza prezentei scheme. Aceste evidențe

trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația națională în domeniul ajutorului de stat;

- 8) Asigură obligația privind transparență prevăzută la pct. 19;
- 9) Raportează Consiliului Concurenței ajutoarele de stat acordate, precum și plățile efectuate în cadrul acestora, impunerile de recuperare a ajutoarelor și recuperările efectuate;
- 10) Răspunde solicitărilor Consiliului Concurenței sau ale Comisiei Europene cu privire la ajutoarele de stat acordate în baza prezentei scheme, în formatul și termenele solicitate de acestea.

Capitolul IX. Obligațiile administratorului

14. Administratorul ajutorului de stat are următoarele obligații:

- 1) Acordă ajutorul de stat beneficiarilor, cu respectarea prevederilor prezentei scheme prin încheierea actelor adiționale la contractul încheiat anterior cu beneficiarii, prevăzute la subpct. 11.4;
- 2) Sprijină furnizorul în derularea activităților prevăzute la pct. 13 și 17;
- 3) Păstrează evidențe detaliate privind ajutorul de stat acordat pe o durată de cel puțin 10 ani de la data la care acordării ultimului ajutor de stat în baza prezentei scheme. Aceste evidențe trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația națională în domeniul ajutorului de stat;
- 4) Transmite periodic Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării informațiile privind ajutoarele de stat acordate, precum și plățile efectuate în cadrul acestora, impunerile de recuperare a ajutoarelor și recuperările efectuate;
- 5) Răspunde solicitărilor Consiliului Concurenței sau ale Comisiei Europene cu privire la ajutoarele acordate în baza prezentei scheme, în formatul și termenele solicitate de acestea.

Capitolul X. Drepturile și obligațiile beneficiarului

15. Beneficiarii au dreptul de a primi ajutorul de stat, în condițiile prevăzute în prezenta schemă de ajutor de stat.

16. Beneficiarii au următoarele obligații:

- 1) De a menține investiția ale cărei costuri au fost stabilite conform pct. 8, pentru o perioadă de cel puțin 5 ani sau de 3 ani, în cazul IMM, de la data intrării în vigoare a actului adițional prevăzut la subpct. 11.4;
- 2) De a restitui integral valoarea ajutorului de stat primit în situația nerespectării obligației de la pct. 16, alin. 1);
- 3) De a raporta furnizorului / administratorilor schemei de ajutor de stat toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutorului, în termenul și formatul indicat de aceștia;
- 4) De a restitui parțial sau integral valoarea ajutorului de stat primit în situația nerespectării condițiilor de acordare și utilizare a ajutorului, inclusiv dobânda aferentă;

- 5) De a păstra, pe o perioadă de minim 10 ani fiscali de la data acordării ajutorului în cadrul prezentei scheme, toate documentele referitoare la ajutorul de stat primit pentru a demonstra respectarea tuturor condițiilor impuse de legislația în acest domeniu;
- 6) De a facilita accesul reprezentanților furnizorului sau al administratorilor la date și informații precum și la investițiile realizate ce fac obiectul ajutoarelor de stat, în cadrul activităților derulate conform prevederilor pct. 13 și 17.

Capitolul XI. Monitorizare

17.

17.1. Furnizorul asigură monitorizarea ajutoarelor de stat acordate în baza prezentei scheme de ajutor de stat.

17.2. Furnizorul este obligat să verifice respectarea condițiilor de acordare a ajutoarelor de stat și să dispună măsurile ce se impun în situația în care aceste condiții nu au fost respectate.

17.3. Monitorizarea ajutoarelor de stat se realizează pe baza datelor și informațiilor transmise de către beneficiari și Administrațiile zonelor economice libere și / sau obținute de către furnizor prin controale la fața locului.

17.4. Beneficiarii și Administrațiile zonelor economice libere au obligația de a transmite toate datele și informațiile în legătură cu ajutoarele de stat acordate în baza prezentei scheme de ajutor de stat solicitate de către furnizor și / sau de către Consiliul Concurenței.

Capitolul XII. Recuperarea ajutoarelor

18.

18.1. Recuperarea ajutorului de stat se realizează de către furnizorul schemei de ajutor, conform prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Pentru aceasta, furnizorul schemei de ajutor de stat va elabora metodologia de recuperare a ajutorului.

18.2. Valoarea ajutorului de stat recuperat se completează și cu valoarea dobânzii aferente, datorate de la data plății ajutorului de stat de recuperat până la data recuperării efective a acestuia. Rata de referință aplicabilă pentru calculul dobânzii este cea stabilită prin hotărârea Plenului Consiliului Concurenței.

18.3. Furnizorul își rezervă dreptul de a stopa acordarea / plata ajutorului de stat sau de a solicita recuperarea ajutorului de stat deja plătit, în cazul în care documentele și informațiile furnizate de către beneficiar în documentele depuse se dovedesc a fi incorecte sau false.

Capitolul XIII. Transparență

19. Pentru asigurarea transparenței ajutoarelor de stat, furnizorul are obligația de a publica pe pagina de web www.mded.gov.md următoarele informații privind măsura de ajutor de stat:

- 1) textul prezentei scheme de ajutor de stat,
- 2) furnizorul și administratorii,

3) beneficiarii individuali,

4) cuantumul, intensitatea și perioada de plată a ajutorului de stat acordat fiecărui beneficiar.

20. Prezenta schemă se aplică prin derogare de la prevederile art. 14, alin. (4), ale art. 33, ale art. 34 și ale art. 35 din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Consiliului Concurenței nr. 02/2020 din 15.10.2020.

21.

21.1. În cazul în care beneficiarul ajutorului de stat acordat în baza prezentei scheme de ajutor de stat dorește să renunțe în mod voluntar la scutirea prevăzută la subpct. 10.1, va transmite o înștiințare scrisă în acest scop către furnizorul ajutorului de stat, indicând în mod expres data de la care apare obligația de plată a impozitului pe venit.

21.1. Întreprinderile ce au renunțat, conform subpct. 21.1, la scutirea prevăzută de prezenta schemă de ajutor de stat nu mai pot beneficia ulterior de scutirea prevăzută la art. 49 din Codul Fiscal al Republicii Moldova.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova a fost elaborat în temeiul art. 13 alin. (2) din Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere, art. 49 din Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 și art. 5 alin. (1) litera j) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.</p> <p>Totodată, proiectul hotărârii de Guvern prenotate este elaborată în contextul angajamentelor asumate prin articolul 341(3) din Acordul de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova, care prevede <i>inter alia</i> că: „Toate schemele de ajutoare de stat [...] se aliniază în termen de opt ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord. [...], perioada de aliniere se prelungește cu o perioadă maximă de până la zece ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord cu privire la schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii Republicii Moldova cu privire la zonele economice libere nr. 440-XV din 27 iulie 2001.”</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Zonele Economice Libere (ZEL) din Republica Moldova au fost create în contextul <i>delocalizării</i> producției industriale și extinderii platformelor investiționale cu regimuri speciale (vamale și fiscale) în economiile emergente și cele în tranziție, care au marcat economia mondială la confluența secolelor XX-XXI. După ce la mijlocul anilor 1990 sunt create primele Zone ale Antreprenoriatului Liber (ZAL), în care mai multe întreprinderi autohtone încercau să depășească dificultățile tranziției și să devină competitive într-o piață concurențială globală, grație facilităților fiscale și vamale, relansarea activității industriale pe aceste platforme investiționale începe odată cu adoptarea Legii nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere.</p> <p>Pe teritoriul Republicii Moldova activează 6 zone economice libere (zone ale antreprenorialului liber), care conform situației de la 31 decembrie 2023, raportau următorii indicatori economici:</p> <ul style="list-style-type: none">• Numărul rezidenților – 258.• Stocul de investiții realizate de către rezidenți – 586,1 mil. dolari SUA.• Numărul angajaților rezidenților – cca 16.000 persoane.• Valoarea totală a impozitelor și altor plăți obligatorii – 1105,2 mil. lei sau cu 27,8% mai mult comparativ cu anul 2022. <p>Investițiile și locurile de muncă conexe au fost stimulate în mare măsură de facilitățile fiscale acordate rezidenților zonelor economice libere, facilitățile fiscale care au fost introduse în art. 49 din Codul fiscal nr. 1163/1997 și presupun scutiri aferente impozitului pe venitul rezidenților zonelor economice libere în proporție de 25%/50%/100%, după caz.</p> <p>Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere, implicit facilitățile fiscale introduse în art. 49 din Codul fiscal nr. 1163/1997, au fost în mare măsură inspirate din Legea</p>

nr. 1451/1993 privind zonele antreprenoriatului liber, în timp cadrul normativ național în materie de concurență și ajutor de stat, aliniat la *aquis*-ul UE, se dezvoltă un deceniu mai târziu și anume odată cu adoptarea Legii concurenței nr. 183/2012 și Legii nr. 183/2012 cu privire la ajutorul de stat. În această ordine de idei, contrar prevederilor cadrului normativ național menționat supra, aliniat în mare măsură la normele UE în materie de concurență și ajutor de stat, ajutorul de stat sub forma facilităților fiscale aferente scutirilor la impozitul pe venit este acordat „din oficiu” tuturor rezidenților zonelor economice libere, indiferent de genul de activitate sau proiectele investiționale realizate, este acordat fără notificarea corespunzătoare la Consiliul Concurenței, este nelimitat în timp și fără respectarea regulilor cu privire la guvernanta și intensitate.

Totodată, faptul că ajutorul de stat în zonele economice libere, sub forma scutirilor aferente impozitului pe venit, este acordat nelimitat în timp și indiferent de genurile de activitate ale agenților economici, conduc la denaturarea concurenței pe anumite piețe/sectoare ale economiei naționale, cum sunt *inter alia*: activitățile comerciale externe (reexport), industria producției de alcool, industria electronică, industria componentelor auto etc.

În contextul negocierilor pe marginea Acordului de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova, implicit a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, a fost consolidat cadrul normativ național în materie de concurență și, în același timp, au fost setate angajamentele Republicii Moldova de a alinia schemele de ajutor de stat existente la normele UE. Totodată, date fiind garanțiile de stat existente la alin (2) art. 13 din Legea nr. 440/2001 și anume – *În cazul în care sunt adoptate legi noi care înrăutățesc condițiile de activitate a rezidenților în ceea ce privește regimurile vamal, fiscal și alte regimuri prevăzute de legile referitoare la activitatea zonelor libere, rezidenții sunt în drept, pe parcursul unei perioade de 10 ani, dar care nu va depăși termenul de funcționare a zonei libere concrete, să activeze conform prevederilor legilor în vigoare până la data punerii în aplicare a noilor legi* – Guvernul Republicii Moldova a negociat o perioadă tranzitorie de 10 ani de aliniere a schemei de ajutor de stat în zonele economice libere. Din moment ce Acordul de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova a intrat în vigoare la data de 1 septembrie 2014, schema de ajutor de stat în zonele economice libere trebuie aliniată la *aquis*-ul UE până la data de 1 septembrie 2024.

Pentru respectarea angajamentului din cadrul Acordului de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova, precum și în vederea asigurării unui mediu concurențial normal, conform prevederilor Legii nr. 139/2012, a fost inițial modificat cadrul normativ primar prin Legea nr. 212/2024 (MO 355-357, art. 543) – temeiul legal pentru proiectul de hotărâre de Guvern schema de ajutor de stat cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova.

Aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova este etapa finală în alinierea cadrului normativ cu privire la ajutorul de stat acordat rezidenților zonelor economice libere la normele Uniunii Europene.

În conformitate cu modificările la cadrul normativ și dezvoltate în Schema de ajutor de stat, ajutorul de stat sub forma scutirilor la impozitul pe venitul rezidenților nu este oferit necondiționat rezidenților zonelor economice libere, dar în funcție de volumul investițiilor și respectând intensitatea specifică schemelor de ajutor de stat regional.

Proiectul schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova a fost notificat Consiliului Concurenței, notificare confirmată prin demersul nr. ASER-04/411-1235 din 14.08.2024.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova conține Schema de ajutor de stat aliniată parțial la normele Uniunii Europene, implicit:

- Obiectiv.
- Domeniu de aplicare.
- Buget și perioadă valabilitate schemă.
- Criterii de eligibilitate beneficiari și cheltuieli.
- Calculul intensității.
- Modalitatea de acordare a ajutorului de stat.
- Mecanisme de monitorizare și recuperare a ajutoarelor.

Prevederile esențiale ale schemei de ajutor de stat:

- **Investițiile pentru stabilirea valorii intensității ajutorului de stat** acordat fiecărui beneficiar – nu cele din viitor (efectul stimulat), dar, odată ce rezidenții zonelor economice libere au realizat investiții. Vor fi eligibile costuri cu **investițiile în active corporale și necorporale**, localizate în zonele economice libere din Republica Moldova și înregistrate în evidențele întreprinderii.
- **Intensitatea maximă** a ajutorului de stat acordat în baza prezentei scheme (raportul dintre investiții și ajutorul de stat), calculată ca procent din valoarea cheltuielilor eligibile, nu va depăși pragul de **50%**.
- **Măsurile de sprijin** acordate în cadrul prezentei scheme constau în **scutiri de la plata impozitului pe venit** (cum sunt prevăzute la art. 49 din Codul fiscal):
- **Durata schemei** – 10 ani, respectând intensitatea ajutorului de stat.
- **Furnizorul** – MDED, prin intermediul Administrațiilor Zonelor Economice Libere.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea I (alternativă): Schema de ajutor de stat cu prevederile esențiale din Opțiunea selectată, cu singura excepție:

- **Durata schemei** – până la 1 ianuarie 2030, respectând intensitatea ajutorului de stat.

Opțiunea I nu consideră garanțiile de stat, statuate la art. 13 din Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere, drept pentru care negocierile cu Comisia Europeană au însemnat solicitarea extinderii termenului pentru 10 ani.

Opțiunea II (alternativă): Schema de ajutor de stat cu prevederile esențiale din Opțiunea selectată, cu singura excepție:

- **Setarea efectului stimulat** - Investițiile pentru stabilirea valorii intensității ajutorului de stat considerate eligibile: costuri cu investițiile în active corporale și necorporale, localizate în zonele economice libere din Republica Moldova și înregistrate în evidențele întreprinderii.

Opțiunea II nu consideră garanțiile de stat, statuate la art. 13 din Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere, odată ce condiționează acordarea ajutorului de stat de investițiile viitoare ale rezidenților zonelor economice libere (în condițiile în care rezidenții au realizat deja proiecte investiționale), drept pentru care negocierile cu Comisia Europeană au însemnat solicitarea derogării de la „efectul stimulat”.

4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
<p>În rezultatul implementării modificărilor propuse de proiect, se estimează un impact pozitiv asupra sectorului public, în mod particular:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imaginea de stat candidat la aderare la Uniunea Europeană care respectă angajamentele asumate prin Acordul de Asociere, esențială pentru avansarea negocierilor de aderare. • Imaginea de stat care respectă garanțiile acordate investitorilor ce realizează proiecte investiționale și creează locuri de muncă, esențială pentru atragerea noilor investitori și creșterea investițiilor private (străine și autohtone) în economia națională. • Îmbunătățirea guvernantei și administrării ajutorului de stat, esențiale pentru consolidarea mediului concurențial în economia Republicii Moldova.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
<p><i>Impact financiar maxim estimat:</i></p> <p>Dat fiind faptul că măsura de sprijin, care va fi acordată în cadrul schemei de ajutor de stat menționate supra, constă în scutiri de plată a impozitului pe venit, în conformitate cu prevederile art. 49 din Codul Fiscal al Republicii Moldova, la Bugetul de Stat nu vor fi acumulate circa 200 milioane MDL anual. Astfel, pentru întreaga durată de aplicare a schemei (10 ani), bugetul total al schemei de ajutor de stat va constitui 2 miliarde MDL.</p>
4.3. Impactul asupra sectorului privat
<p><i>Costuri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Costurile desfășurării afacerilor vor crește pentru rezidenții zonelor economice libere care nu au realizat investiții în zonele economice libere și/sau au depășit intensitatea maximă a ajutorului de stat (potențiali 4,5% +35%). • Există probabilitatea ca rezidenții ZEL-urilor care n-au realizat investiții în zonele economice libere și/sau au depășit intensitatea maximă a ajutorului de stat să invoce garanțiile acordate în conformitate cu art. 13, alineatul (2) din Legea nr. 440/2001, cu potențial impact asupra cheltuielilor publice. <p><i>Beneficii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Acordarea ajutorului de stat rezidenților zonelor economice libere în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2012. • Respectarea angajamentelor asumate prin semnarea și ratificarea unui Tratat internațional – Acordul de Asociere Uniunea Europeană-Republica Moldova. • Proiectul contribuie esențial la asigurarea unui mediu concurențial pe piața internă.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil. Prezentul proiect de act normativ nu presupune armonizarea legislației Republicii Moldova la normele și directivele Uniunii Europene, odată ce <i>aquis</i> -ul UE în materie de concurență este transpus în Legea concurenței nr. 183/2012 și în Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, precum și în Regulamentele și documentele de ordine internă ale Consiliului Concurenței.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Schemei de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere din Republica Moldova aliniaza schema de ajutor de stat din zonele economice libere la normele UE și cadrul normativ național cu privire la ajutorul de stat. Schema de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din Zonele Economice Libere este aliniată la <i>aquis</i> -ul UE relevant, cu excepția „efectului stimulativ”.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe site-ul oficial al MDED a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre a Guvernului (www.mded.gov.md).
Ulterior, proiectul de hotărâre după înregistrare la Cancelaria de Stat va fi plasat pe pagina web a MDED la compartimentul „ <i>Transparență decizională</i> ”, subcompartimentul „ <i>Anunțuri privind consultările publice</i> ”, inclusiv pe platforma www.particip.gov.md , pentru a se asigura procesul de consultare cu societatea civilă, partenerii sociali, mediul academic, asociațiile profesionale, autoritățile administrației publice etc.
7. Concluziile expertizelor
Potrivit art.34 alin. (1), art. 36 și art.37 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul hotărârii Guvernului va fi remis Ministerului Justiției și centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea prezentei hotărâri nu necesită modificarea sau aprobarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prevederilor prezentei hotărâri va fi realizată de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (în calitate de furnizor de ajutor de stat) și Administrațiile zonelor economice libere (în calitate de administrator ai ajutorului de stat).
Proiectul de hotărâre de Guvern, implicit Schema de ajutor de stat, conține un mecanism de monitorizare, raportare și recuperare a ajutorului de stat, cu responsabilitățile definite ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Administrațiile zonelor economice libere.
Schema de ajutor de stat trebuie să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, reieșind din prevederile Acordului de Asociere UE-RM, dar nu mai târziu de 1 septembrie 2024.